

**BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA
SVETI PETAR I PAVAO**

OBRAĆENJE – POVRATAK OCU

Ovo razmišljanje želimo utemeljiti na divnoj Isusovoj slici, biseru svih njegovih prispodoba, a to je o milosrdnom Ocu, odnosno izgubljenom sinu. Prizor koji su ovjekovječili i mnogi slikari, književnici... Evo najprije teksta:

Isusova slika

„Okupljahu se oko njega svi carinici i grešnici da ga slušaju. Stoga farizeji i pismoznanci mrmljahu: „Ovaj prima grešnike i blaguje s njima.“ Nato im Isus kaza ovu prisporobu: „Čovjek neki ima dva sina. Mlađi reče ocu: „Oče daj mi dio dabara koji me ide.“ I razdjeli im imanje. Nakon nekoliko dana mlađi sin pokupi sve, oputova u daleku zemlju i ondje spiska svoja dobra živeći razvratno. Kad sve potroši, nastala ljuta glad u onoj zemlji, te on počeo oskudijevati. Ode i pribi se kod jednog žitelja u onoj zemlji. On ga posla na svoja polja pasti svinje. Želio se nasititi rogačima što su ih jele svinje, ali mu ih nitko nije davao. Došavši k sebi, reče: „Koliki najamnici oca moga imaju kruha napretek, a ja ovdje umirem od gladi! Ustat ću, poći k svome ocu i reći mu: „Oče, sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim. Primi me kao jednog od svojih najamnika.““ Usta i pođe k svom ocu.

Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda, ganu se, potrča, pade mu oko vrata i izljubi ga. A sin će mu: „Oče! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim.“ A otac reče slugama: „Brzo iznesite haljinu najljepšu i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge! Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i proveselimo, jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se!“ I stadoše se veseliti. A stariji mu sin bijaše u polju. Kad se na povratku približio kući, začu svirku i igru pa dozva jednog slugu da se raspita što je to.

A ovaj će mu: „Došao tvoj brat, pa otac tvoj zakla tele ugojeno, što sina zdrava dočeka.“ A on se rasrdi i ne htjede ući. Otac tada iziđe i stane ga nagovarati. A on će ocu: „Evo, toliko ti godina služim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed, a nikad mi jareta nisi dao da se s prijateljima proveselim. A kada dođe ovaj sin tvoj, koji s bludnicama proždrije tvoje imanje, ti mu zakla ugojeno tele.“ Nato će mu otac: „Sinko, ti si uvijek sa mnom, i sve moje – tvoje je. No, trebalo se veseliti i radovati, jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i nađe se!““ (Lk 15, 1-3, 11, 32).

Prije svega valja uočiti **uvod** u Lukinu 15. glavu. On pokazuje što je Isusa motiviralo da iznese svoje tri prispodobe (izgubljena ovca, izgubljena drahma, izgubljeni sin) od kojih donosimo posljednju. Oko Isusa su dvije grupe ljudi. Jedni koji ga trebaju (carinici i grešnici) i drugi koji ga kritiziraju jer se osjećaju pravednima (farizeji i pismoznanci). Ovi posljednji zamjeraju mu zajedništvo s grešnicima koje je posebno izraženo u zajedništvu blagovanja. Dvije grupe ljudi i prispodoba o dva sina, grešniku i pravedniku. Već sada možemo istaći, da je na kraju, upravo onaj pravedni ostao izvan očinskog doma. Zašto, kako!?!?

Napast i grijeh

No, slijedimo najprije mlađeg, buntovnog sina. Smatrao je da će mu biti bolje izvan očinske kuće. Snažno ga je privlačila prividna sloboda i samostalnost. Biti samostalan, nezavisan, autonoman, samodostatan – to je bila osnovna napast. I popustio joj je! Prekida svoje zajedništvo s ocem, kupi svoje stvari i odlazi iz očinskog doma. To je slika **grijeha!** Prekid zajedništva i odnos s Ocem, izabiranje autonomnog i nezavisnog životnog puta pod vidom slobode.

Bog je daleko, niti ga vidim, niti ga čujem.

Bog je strogi sudac koji samo čeka da me kazni.

Bog mene ne treba, Boga ne zanima moj život, zato se neću truditi.

Ako se predam Bogu, izgubit ću kvalitetu života, neću više moći uživati, izgubit ću slobodu, svoje prijatelje, posao, ugled...

I sve je ispočetka bilo dobro i lijepo. Bio je slobodan i nezavisan, okružen sjajem i šarenilom raskoši i užitka. Ali ne za dugo! Grijeh ga je toliko zarobio, da je sve spiskao. Sjaja i čarolije brzo je nestalo i pojavila se mučna svakidašnjica, tužna i jadna („Bonjour tristesse!“). Isus, želeći naglasiti svu bijedu njegove situacije, kaže da je bio prisiljen pasti svinje (za Židova je svinja bila nečista životinja, koju nije htio ni pogledati!) i bio je sretan ako mu je dopalo nešto od rogača što su ih jele svinje! To je **lice i naličje grijeha!**

Obraćenje

Sada Isus slika **drugi čin** ove potresne drame. Dolazi do „posvješćenja“ određenih vrednota, do uspoređivanja onoga prije i onoga poslije. Rađa se nostalgija za onim što je bilo i što je upropašteno. Vratiti se natrag!?? Da li se to uopće još može?! Da li je moguće uspostaviti onu prijašnju situaciju? Iz perspektive izgubljenog sina – nemoguće! On ne vidi više mogućnost da bude sin, već samo sluga i najamnik kod svojega oca! Ali i to je bolje, nego biti izvan očinskog doma. Iz perspektive oca – vidjet ćemo to kasnije – moguć je potpun povratak i rehabilitacija!

U ovom drugom činu Isus nam opisuje **obraćenje**, povratak. Valja dobro uočiti elemente ovog prizora. Bijeda grijeha potpuno je osvijestila mladića. On vidi da je pao, da je zalutao! No to još nije obraćenje. To može biti njegov dobar početak. On spoznaje da je najbolje da se vrati ocu, da pokuša obnoviti svoje zajedništvo s njim. Ni to još nije obraćenje! Koliko ima ljudi koje bijeda grijeha i te kako osvijestiti, koje vide da je najbolje da se vrate na početak, ali osim spoznaje i želje, nostalgичnog uzdaha za onim što je proigrano, nema ništa drugo. Oni ostaju gdje su bili. S našim mladićem nije tako. On donosi sasvim konkretnu odluku.

Konkretnost obraćenja

Obraćenje jest **čin**. „**Usta i pođe** k svom ocu.“ Usprkos svim spoznajama i dobrim odlukama, da je ostao sjediti na svom mjestu, izgubljeni sin nikada ne bi uspostavio svoje zajedništvo s ocem. Obraćenje je gibanje, hodanje, ono je bitno u činu, u konkretnom mijenjanju životne situacije, obraćenje uvijek ima egzistencijalnu dimenziju. Čvrsta odluka jest njegov početak, ali nema ga bez životnog gibanja! **Obraćenje traži promjenu života**, ono je **izlazak** iz dosadašnjih situacija. Netko može ne znam kako dugo i često odlučivati da će ostaviti alkohol, drugo zlo u kojem živi, ako ne poduzme konkretne korake, obraćenje nije potpuno. Ono je uvijek gibanje, ono je pravo samo ako izađe iz čovjeka kao konkretni čin. Tako dugo dok je ono samo u čovjeku, u njegovoj nutrini ono može biti samo želja ili odluka.

Da bi postalo pravo i istinsko obraćenje, ono se mora pretvoriti u konkretni čin. „Usta i pođe“, hodanje, gibanje iz staroga prema novome – to je obraćenje!“ Bit ove konkretne, egzistencijalne dimenzije nema pravog obraćenja! Stoga pravo obraćenje uvijek pred čovjeka stavlja konkretno pitanje: „Što trebam **činiti**?!“ Govoreći o sakramentu Pokore, ovo je veoma važno istaći, jer bez pravoga obraćenja ne može se dobro obaviti niti sam sakrament. Pravo obraćenje uključuje **kajanje** za prošlost i egzistencijalno otvaranje novoj, boljoj budućnosti!

Otac

Kod Oca je stvar sasvim drugačije izgledala. Isus nam je opisuje u **trećem činu** očeve drame. Otac se nije odrekao svojega sina, već ga je trajno iščekivao. Na to nas upućuje i sitni detalj, ali koji mnogo govori. Isus ističe: „Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda...” I što se je dogodilo? Ne samo da ga je prvi ugledao, već je čitavim njegovim bićem snažno prostrujila ljubav za sina izgubljenoga, potrčao je, zagrlio ga, izljubio ga.

Bilo je to prije nego li je sin i stigao izreći svoje kajanje i molbu za oprostjenje! Prije nego li je sin stigao izustiti i jednu riječ našao se u zagrljaju svojega oca, na njemu je počivao očinski poljubac, jer očevo je oprostjenje trajno prisutno i u ocu nikada nije došlo u pitanje kao ni njegova ljubav. Radilo se samo o sinu, da li će dati da njega i njegov život zahvati ta očeva ljubav i praštanje! I uopće ne dolazi u pitanje da on ne bi bio sin već sluga. Ta on je sin! Potpuna rehabilitacija! „**Brzo iznesite haljinu najljepšu** i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge!“ (to sluge i najamnici nisu nosili, već samo sinovi!).

Povratak je radost. Nema prijekora, predbacivanja, poniženja, srdžbe! Val silne radosti radi povratka zaplavio je kuću. „Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i proveselimo!“ Obraćanje, pokora i povratak nije – kako nam je Isus očitovao – tužni čin, već radost za sve! Uočimo očeve riječi: „...**sin mi ovaj** bijaše mrtav i oživje...“ Smatramo da ovdje ne treba posebno istaći da Isus ovom slikom želi pokazati i očitovati Oca našega nebeskoga, njegovu ljubav i praštanje. Ono za nas trajno živi i djeluje, a o nama ovisi da li ćemo se svojim životom, čitavim svojim bićem tome otvoriti. Sasvim je krivi strah kojim se radi svojih grijeha Oca bojimo. Krist nam je pokazao da nije problem u Ocu, već se moramo bojati sebe, da ne ostanemo ležati nakon pada, da se pomirimo sa bijedom svoje situacije.

Dobri sin ostaje vani

I evo nas kod **četvrtog čina** ove drame: pravedan i dobri stariji sin. On na kraju ostaje vani, izvan očinskog doma! Kako je to moguće!? On ne treba takvog oca koji oprašta i ponovno prihvaća. On treba oca koji kažnjava i nagrađuje („...nikada mi ni jarca nisi dao...“), koji odbacuje one koji su zalutali, a prihvaća samo one koji sve izvršavaju („Evo toliko ti godina služim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed...“). Da li je moguće da čovjek koji sve vrši, ostane vani!? Moguće je! To nam Isus jasno pokazuje! Čovjek zatvoren u vlastitu pravednost (jer je **doista** besprijekoran i sve vrši!) ne prihvaća takvog Boga koji oprašta i rehabilitira. Zašto se on trudio cijeli život da sada bude izjednačen s ovim (usp. radnici u vinogradu Mt 20).

On takvog Oca ne prihvaća i jednako ne prihvaća i takvog brata, već se dijeli od njih („A kada dođe **ovaj tvoj sin...**“) i ostaje vani. To je bila sudbina i farizeja, koji su bili dobri i pobožni ljudi (danas riječ „farizej“ ima odiozno značenje, ali tada nije bilo tako!), oni su marljivo i savjesno izvršavali sve propise, davali desetinu od svega, redovito išli u hram, postili dva puta tjedno..., a ipak su ostali vani. Tako se ponovno vraćamo na početak Lukine 15. glave odakle smo i krenuli. Oko Isusa su dvije grupe ljudi: grešnici (koji ga trebaju i u njemu prepoznaju svoju šansu!) i pravednici (koji ga ne trebaju, jer su dobri i samodostatni!) koju tu stoje i kritiziraju. Zato su ostali vani! Kod Oca ima daleko veću šansu jedan grešnik ne znam kako velik bio, koji ga treba, nego jedan samodostatni pravednik koji misli da ga Otac mora nagraditi!

